

گاهنامه خبری - تحلیلی آفریقا

شماره ۴

تدوین: مرکز مطالعات آفریقا

نیمه اول خرداد ۱۳۹۹

پیشگفتار

به نام خدا

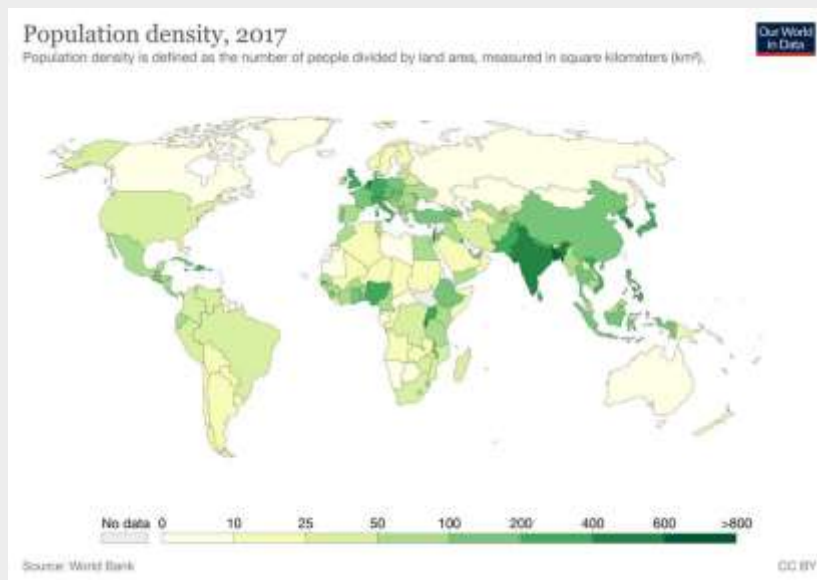
علل شیوع پایین کرونا ویروس در آفریقا

از زمان تشخیص اولین مورد مبتلا به کرونا در مصر در تاریخ ۱۴ فوریه ۲۰۲۰ (۲۵ بهمن ۱۳۹۸) متخصصان هراس داشتند که به دلیل فقر و نبود امکانات بهداشتی و درمانی مناسب و کافی در آفریقا، کرونا شیوع گسترده‌ای در این قاره داشته باشد. سازمان بهداشت جهانی نیز دائم به کشورهای آفریقایی هشدار می‌داد که منتظر بدترین وضعیت باشند. اما این فاجعه گریبان آفریقا را نگرفت و در آمریکا و اروپا و سپس آسیا کرونا شیوع بیشتری داشت. تاکنون (۲۵ خرداد ۱۳۹۹) تعداد ۲۳۵۷۰۴ نفر در آفریقا به کرونا مبتلا شده و ۶۲۳۸ نفر جان خود را از دست داده‌اند. آفریقا با جمعیت حدود یک میلیارد و ۲۱۶ میلیون نفر، قاره‌ای است که کمترین تأثیر را از کرونا داشته است. علت چیست؟ درست است که نبود مراکز درمانی و تست کرونا، آمار نادرست و ناکافی در آمار مبتلایان در آفریقا مؤثر است و آمار مسلماً بیشتر از آمار اعلامی است. اما واقعیت این است که اندک بیمارستانهای آفریقا مملو از بیماران کرونایی نشد. علل این امر را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

(۱) **تدابیر پیشگیرانه زودهنگام:** کشورهایمانند آفریقای جنوبی، تونس، مغرب، الجزایر خیلی زود تعطیلی و مقررات منع آمد شد را به اجرا نهادند.

(۲) **تراکم اندک جمعیت:** آفریقا با تراکم ۴۳ نفر در کیلومتر مربع، یکی از قاره‌های با تراکم اندک جمعیت است در حالی که غرب اروپا تراکم ۱۸۱، جنوب آسیا تراکم ۱۵۴ نفر در کیلومتر مربع دارند. جمعیت کشورهای آفریقایی بیشتر در پایتخت‌ها هستند و این شهرها خیلی زود قرنطینه را اجرا کردند. این تراکم اندک مانع تماس زیاد و شیوع کم بیماری بود.

تراکم جمعیت در سال ۲۰۱۷ میلادی

۳) **تردد کمتر جمعیت:** برخلاف مردم کشورهای غربی، مردم بسیاری از مناطق آفریقا جابجایی اندکی دارند و از منطقه خود خارج نمی‌شوند. بسیاری از مردم اروپا، آمریکا و حتی شرق آسیا حتی برای کار روزانه و شغل خود به شهرها و کشورهای مختلف سفر می‌کنند اما این امر در آفریقا کمتر دیده می‌شود.

۴) **گردشگری کمتر:** تعداد گردشگر در آفریقا کمتر از دیگر مناطق دنیاست. مردم آفریقا هم زیاد به سفر داخلی و تفریحی نمی‌پردازند.

۵) **بازگشت به میهن:** تعداد زیادی از جمعیت کشورهایمانند چین، هند و... که در دیگر کشورها به کار یا تحصیل اشتغال داشتند با شیوع کرونا به کشورهای خود بازگشتند که همین امر موجب گسترش بیشتر بیماری در کشورهاشان شد. اما این امر در میان آفریقائیه‌ها اتفاق نیفتاد.

۶) **جمعیت جوان:** بیش از ۶۰ درصد جمعیت آفریقا زیر ۲۵ سال سن دارند و کرونا بیشتر افراد با سن بالاتر را هدف قرار می‌دهد. در فرانسه، ۷۵ درصد افراد مبتلا به کرونا بیش از ۷۵ سال سن داشتند. شمال ایتالیا هم که بیشتر مبتلایان را دارد دارای جمعیت کهنسال زیاد است.

۷) **اضافه وزن کمتر در آفریقا:** اضافه وزن یکی از فاکتورهای مرگ و میر در اثر کرونا می‌باشد اما در آفریقا میزان اضافه وزن کم است در حالی که این نسبت در اروپا و آمریکا بسیار زیاد می‌باشد.

همچنین برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که میان کشورهای مواجه با شیوع بیماری مالاریا، میان این بیماری و بیماری کرونا نسبت منفی وجود دارد، یعنی در این کشورها، بیماری کووید ۱۹ شیوع کمتری داشته است.

سیروس احمدی نوحدانی
سرپرست مرکز مطالعات آفریقا

برگزاری وینار «امام خمینی (ره)، نلسون ماندلا، رهبران بزرگ برای همه اعصار» در آفریقای جنوبی

اسلامی ژوهانسبورگ و محمود واعظی، رئیس مرکز مطالعات عالی انقلاب اسلامی ایران دانشگاه تهران نیز در وینار «امام خمینی (ره)، نلسون ماندلا، رهبران بزرگ برای همه اعصار» حضور داشتند.

Imam Khomeini, Nelson Mandela
Great Leader of all Times

Sayed Hassan Khomeini, Abbas Salehi, Ali Akbar Velayati

Wednesday 3rd of June 18:00 CAT (16:00 GMT)
LIVE from Pretoria On:

<https://www.aparat.com/Iraninsa>
<https://www.youtube.com/channel/UC70nLpNG4biaZqRrV-D1lvw>
<https://www.facebook.com/iraninsa>

Embassy of the IR in Pretoria
HAUSA
PERSIA TV
Cultural Association of Iran - Pretoria

سمینار آنلاین «امام خمینی (ره)، نلسون ماندلا، رهبران بزرگ برای همه اعصار» به مناسبت سی و یکمین سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) به همت سفارت جمهوری اسلامی ایران و رایزنی فرهنگی در پرتوریا آفریقای جنوبی، چهارشنبه ۱۴ خرداد ساعت ۲۰:۳۰ به وقت تهران برگزار شد. سخنرانان این مراسم حجت الاسلام سید حسن خمینی، علی اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری، سید عباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران بودند و از سوی وزیر خارجه آفریقای جنوبی نیز پیام مکتوبی ارائه شد. قاضی سراج دسای، قاضی ارشد استان کیپ غربی، آزاد سیدات از حزب کمونیست، هارون عزیز، استاد سابق دانشگاه و از مبارزین ضد آپارتاید، خالد سید، نماینده مجلس آفریقای جنوبی از حزب حاکم، فرید سید، سردبیر مجله مسلم ویوز، سیسا انجیکلانا، نماینده سابق مجلس آفریقای جنوبی و از مبارزین ضد آپارتاید، شاون بینولت، سفیر سابق آفریقای جنوبی در سوریه و لبنان، سید آفتاب حیدر، رئیس موسسه اهل البیت کیپ تاون، سید عبدالله حسینی، رئیس مرکز

پیام وزیر خارجه آفریقای جنوبی به مناسبت سی و یکمین سالگرد رحلت امام خمینی (ره)

خمینی ابراز نمایم. امام روح الله خمینی در تاریخ ۳ جون ۱۹۸۹ بعد از یک بیماری کوتاه مدت درگذشت. درگذشت ایشان با دوره ای عزاداری همراه بود و مراسم خاکسپاری او مورد توجه میلیونها نفر از مردم جمهوری اسلامی ایران بود که خود بنیانگذاری کرد و مردم آمدند

پیام مکتوب جی ان ام پاندور، وزیر امور خارجه آفریقای جنوبی به وینار «امام خمینی (ره)، نلسون ماندلا، رهبران بزرگ برای همه اعصار» به شرح ذیل است: «باعث افتخار است که دیدگاههای خود و مردم و دولت جمهوری آفریقای جنوبی را به مناسبت سالگرد درگذشت امام

تا آخرین احترامات خود را تقدیم او کنند. تاثیر امام فراتر از مرزهای ایران بود، کشوری که روابط دیپلماتیک خود را بر مبنای استقلال و هویتی که الهام بخش بسیاری از کشورهای در حال توسعه بود، بنا نهاد. جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۹۷۹ شیوه خود را در عرصه بین المللی بنا نهاد که امروزه همچنان متداول است. سیاست خارجی آن بازتابی از هویت ملی مردم ایران است، مردم پر افتخاری با حس واقعی کسانی که هستند و چیزی که نمایندگی می کنند.

جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آفریقای جنوبی اشتراکات زیادی در تاریخ مدرن دارند. هر دو کشور بویژه تجربه رژیم های سرکوبگری را دارند که به حقوق مردم خود توجهی نمی کردند و عمل انقلابی برای تغییر این مسیر الزامی بود. انقلاب در ایران به رهبری امام خمینی در سال ۱۹۷۹ در زمانی بود که ایشان زمام جنبش برای خلع ید شاه سابق از قدرت را به دست گرفت و ایران را به سمت مسیر کنونی به عنوان جمهوری اسلامی هدایت کرد. تصمیم جمهوری اسلامی جوان برای اقدام علیه رژیم آپارتاید در آفریقای جنوبی، موجب پیمان نانوشته همبستگی میان دو جنبش آزادی بخش در آن زمان شد که همچنان تا امروز ادامه دارد، اما نمی توان برای ارزش آن قیمت گذاشت. تاریخ ایران به گونه ای است که مردم ایران باید بی حد و حصر بدان افتخار کنند. کشور شما به عنوان یکی از قدیمی ترین تمدنها به بشریت، از جمله: ادبیات، پزشکی، مهندسی و علوم و فناوری کمک کرده و قابل ستایش است و به ما یادآوری می کند مردمی که می دانستند که هستند و برای چه به پا خواسته اند، بزرگترین شکل آزادی است.

ایران در ۲۶ سال گذشته دوست مهمی برای آفریقای جنوبی بوده است. جلال الدین محمد رومی شاعر قرن سیزدهم ایرانی خاطر نشان کرده است: دوستان، نزدیکی

این است: هر جا که شما پا بگذارید، مرا محکم در زیر پایتان احساس می کنید. برای من این یک انعکاس واقعی سطح و میزان دوستی موجود میان دو کشورمان است و اینکه در طول ۲۶ سال شکل گرفته و زیر پایمان مستحکم شده است.

در سال ۱۹۹۵، دو کشور موافقتنامه تاسیس کمیسیون مشترک همکاریها را امضاء کردند. این ساختار مکانیسم دوجانبه مرکزی در سطح وزرا ایجاد کرد و نیروی محرکه تقویت روابط می باشد. هم امام و هم مادیا (نلسون ماندلا) به این روابط افتخار کرده اند. من در ۱۶ اکتبر ۲۰۱۹ افتخار آن را داشتم تا همراه با محمد جواد ظریف وزیر محترم امور خارجه ایران ریاست چهاردهمین کمیسیون مشترک را داشته باشیم. این ساختار طولانی ترین مکانیسم همکاری با هر کشوری در این منطقه شگفت انگیز است. وقتی خاورمیانه را در بالاترین سطح مورد توجه قرار می دهیم، نگران افزایش تنش در این منطقه مهم می شویم. ممکن است به یاد داشته باشید در تاریخ ۲۴ سپتامبر ۲۰۱۸، مجمع عمومی سازمان ملل در نشست سران صلح، یکصدمین سالگرد تولد نلسون ماندلا را گرامی داشت و اعلامیه ای از سوی دولتهای عضو در رابطه با تعقیب صلح، امنیت و توسعه جهانی مورد پذیرش قرار گرفت. بنابراین در راستای این چشم انداز، ما برای دوره عضویت خود در شورای امنیت، تم: تداوم میراث: «همکاری برای جهانی عادلانه و صلح آمیز» انتخاب کردیم. آفریقای جنوبی به عنوان عضو مسئولیت پذیر غیر دائم شورای امنیت سازمان ملل، بطور خستگی ناپذیری برای تحقق این هدف تلاش می کند. در این زمینه، آفریقای جنوبی معتقد است که خاورمیانه برای تجارت جهانی، بویژه امنیت انرژی جهانی و همچنین صلح، امنیت و ثبات منطقه ای حیاتی باقی خواهد ماند. مسئله نگران کننده برای آفریقای جنوبی آن است که

تنش‌ها در منطقه به ناچار منجر به کاهش توجه جهانی به گرفتاری مردم فلسطین شود.

آفریقای جنوبی موضع اساسی خود را مبنی بر اینکه یکجانبه‌گرایی تهدیدکننده موازنه قدرت جهانی، امنیت و ثبات در یک محیط نسبتاً شکننده است، حفظ کرده است. بنابراین، همکاری بین‌المللی، گفتگو و مشورت برای اطمینان از تعامل صلح‌آمیز میان دولت‌ها حائز اهمیت است. این مفهوم که با تأثیر شیوع فراگیری جهانی کووید ۱۹ همراه شده، موجب درک ما از آن می‌شود که تا چه حد جوامع ما شکننده‌اند و چقدر رهبری قدرتمند می‌تواند ما را از این بحرانها عبور دهد. مسئولیت و تعهد به استقلال فکر مرا به یاد یکی از آموزه‌های امام می

اندازد، بویژه وقتی می‌گوید: "هر یک از ما، مرد یا زن، مسئولیت تعیین سرنوشت خود را دارد همانطور که ما در نمازهای یومیه خود می‌گوییم." ما واقعا امید داریم که این کلمات به تحقق بپیوندند که هر کس به تعیین مسیر مستقل خود پایبند باشد، همانگونه که اقدامات امام جمهوری اسلامی ایران را مطمئن ساخت که قادر به تعیین سرنوشت مستقل خود است.»

منبع: خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، پیام وزیر امور خارجه آفریقای جنوبی به وبینار امام خمینی (ره)، نلسون ماندلا، رهبران بزرگ برای همه اعصار، ۱۵ خرداد ۱۳۹۹. در:

<https://www.isna.ir/news/99031508880>

ارسال محموله شربت گیاهی ضد کرونا ماداگاسکار به امارات و پیشنهاد به ایران

مقابله با کرونا و در راستای کمک‌های انسان دوستانه مبادرت کرده اما تاکنون از سوی ایران به صورت رسمی به دولت ماداگاسکار پاسخی واصل نشده است.

منبع: کنسولگری ماداگاسکار در ایران

محموله ۱۰ هزار شربت گیاهی ضد کرونا از سوی دولت ماداگاسکار برای امارات متحده عربی ارسال شد. امارات با پرواز مخصوص این محموله را تحویل گرفت. کنسولگری ماداگاسکار در تهران با ارسال یادداشتی از آمادگی برای تحویل محموله مشابه برای ایران در جهت

پیام تبریک رئیس مجلس ملی سنگال به قالیباف

در مسیر تداوم و تقویت روابط تاریخی و برادرانه‌ای که خوشبختانه موجبات وحدت طرفین را فراهم آورده است، گام بردارند. رئیس پارلمان سنگال در پایان بر آمادگی خود برای تحقق این موضوع تأکید کرده و نسبت به موفقیت همتای ایرانی خود در مسئولیت جدیدش ابراز امیدواری کرده است.

منبع: خبرگزاری فارس، رئیس مجلس ملی سنگال به قالیباف تبریک گفت، ۱۳۹۹/۰۳/۲۱. در:

<http://fna.ir/exqxws>

«مصطفی نیاس» رئیس پارلمان سنگال با ارسال پیامی، انتخاب محمدباقر قالیباف به عنوان رئیس مجلس شورای اسلامی را تبریک گفت. در این پیام آمده است: متعاقب انتخاب درخشان جنابعالی به عنوان رئیس مجلس شورای اسلامی ایران، مایه خرسندی است که از جانب خودم و نیز مجلس ملی سنگال، تبریکات گرم و صمیمانه خویش را به جنابعالی تقدیم کنم. وی می‌افزاید: امیدوارم در دوره ریاست مدبرانه جنابعالی، دو نهاد پارلمانی ایران و سنگال

فراخوان برای شرکت در فستیوال مجازی «کارتون آفریقا و کووید-۱۹»

منبع: پرتال سفارت جمهوری اسلامی در نایروبی، فستیوال مجازی کارتون آفریقا و کووید-۱۹، ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۹.

<https://kenya.mfa.gov.ir/portal/NewsView/5958>
59

فستیوال کاریکاتور "آفریقا و کووید ۱۹" به همت و ابتکار سفارت ایران در کنیا و همکاری دانشگاه کنیا و جامعه کارتونیست‌های شرق آفریقا برگزار می‌گردد. این رقابت با حضور کاریکاتوریست‌ها و هنرمندان ایران و کشورهای آفریقا با محوریت موضوع کووید-۱۹ در روز سوم خرداد با حضور رسانه‌ها رسماً آغاز به کار کرد و در پایان با ارزیابی تمامی آثار واصله، در دو بخش به آثار منتخب داوران و منتخب مردمی جوایز ارزنده‌ای اهدا خواهد شد. جزئیات مسابقه در سایت سفارت ایران در کنیا [Kenya.mfa.gov.ir](http://kenya.mfa.gov.ir) قابل مشاهده است. مهلت ارسال آثار: ۱۵ مرداد ۱۳۹۹ و آدرس ارسال آثار: covidinafricafest@gmail.com است.

بازگشت ابولا به کنگو؛ مبارزه همزمان با دو ویروس مرگبار

اوت ۲۰۱۸ میلادی در شرق کنگو دیده شد که تاکنون باعث مرگ بیش از ۲۲۰۰ نفر شده است. موج جدید همه‌گیری ابولا در حالی است که کرونا نیز در کنگو تاکنون بیش از ۶۰۰ مبتلا و ۲۰ مرگ برجای گذاشته است.

منبع: یورونیوز، بازگشت ابولا به کنگو؛ کینشاسا در تلاش برای مبارزه با دو ویروس مرگبار، ۲۰۲۰/۰۶/۰۱. در: <https://per.euronews.com/2020/06/01/new-ebola-epidemic-northwest-congo-four-people-have-already-died>

«اتونی لونگوندو»، وزیر بهداشت جمهوری دموکراتیک کنگو رسماً از همه‌گیر شدن دوباره بیماری ابولا در سراسر این کشور خبر داد. وی گفت: «تاکنون در جریان همه‌گیری جدید این بیماری در غرب، چهار نفر جان باخته‌اند.» در جریان اولین همه‌گیری مرگبار ویروس ابولا که در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ میلادی در غرب آفریقا روی داد، حدود ۲۹ هزار نفر مبتلا شده و بیش از ۱۱ هزار و ۳۰۰ نفر نیز در این قاره و در آمریکا، ایتالیا، اسپانیا و بریتانیا جان باختند. دومین نشانه‌های ظهور ابولا در

مرگ رئیس جمهور برونندی در ۵۵ سالگی

روز ۲۰ می هم انتخابات ریاست جمهوری بدون سختگیری در رعایت کردن موارد بهداشتی و ایمنی برگزار و اوریست اندایه شیمیه در آن پیروز شد. در ۲۰۱۵ که انکورونزیزا برای سومین بار به مقام ریاست جمهوری رسید، از یک کودتا جان سالم در برد اما حمایت‌های جهانی و بین‌المللی را از دست داد و صدها هزار نفر در تلاش برای داشتن زندگی بهتر از برونندی گریختند. برونندی از ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۵ درگیر یک جنگ داخلی مرگبار بود که به کشته شدن ۳۰۰ هزار نفر انجامید. در آن دوران انکورونزیزا و اندایه شیمیه دوشادوش هم در قالب شورشیان می‌جنگیدند. بر اساس توافقنامه صلح، رئیس جمهور برگزیده فقط یک دوره دیگر می‌تواند در قدرت بماند اما انکورونزیزا در ۲۰۱۰ برای بار سوم نامزد شد و رأی آورد. هر چند شورش‌های پس از آن بسیار به ثبات این کشور ضربه زد.

Source: ALJAZEERA, Burundi says President Pierre Nkurunziza has died of heart attack, 9 Jun 2020. In:

<https://www.aljazeera.com/news/2020/06/burundi-president-pierre-nkurunziza-dies-government-200609142653862.html>

پیر انکورونزیزا، رئیس جمهور برونندی که از ۲۰۰۵ میلادی قدرت را در این کشور در دست داشت و کمتر از سه ماه دیگر به پایان مسئولیت خود مانده بود، در ۵۵ سالگی درگذشت. کاخ ریاست جمهوری برونندی دلیل مرگ را حمله قلبی اعلام کرده است اما گفته می‌شود دنیس، همسر انکورونزیزا حدود ۱۰ روز پیش احتمالاً برای درمان بیماری کووید-۱۹ به نایروبی پایتخت کنیا رفته و به نظر می‌رسد رئیس جمهور هم به کرونا مبتلا بوده است. رئیس جمهوری برونندی که قرار بود در ماه اوت قدرت را به متحد سیاسی خود تحویل بدهد، روز شنبه در یک بازی والیبال شرکت کرد. عصر همان روز بیمار و به بیمارستان منتقل شد و روز یکشنبه پس از بهبودی نسبی به خانه برگشت اما روز دوشنبه دچار حمله قلبی شد و تلاش پزشکان بیمارستان کاروزی هم نتوانست مانع مرگ رئیس ۵۵ ساله دولت برونندی شود. در این کشور آفریقایی هفت روز عزای عمومی اعلام شده و پرچم‌ها به حالت نیمه‌افراشته درآمده است. با وجود شیوع گسترده کرونا در قاره آفریقا، دولت برونندی ماه گذشته نمایندگان سازمان بهداشت جهانی را اخراج کرد.

تحلیل‌های روز آفریقا

کشوری برای برده‌های آزادشده

(ACS) در آغاز سال ۱۸۱۶ میلادی، با حمایت مقامات سیاسی ایالات متحده تصمیم به تعیین مکانی در آفریقا و در سرزمین لیبریا به عنوان محل زندگی بردگان آزاده شده، گرفت و پس از لغو قانون تجارت برده، بین سال‌های ۱۸۲۲ تا ۱۸۶۷ میلادی، هزاران نفر از سیاهان آفریقایی و همچنین برده‌های آزاد شده از آمریکا، وارد سرزمینی شدند که به مناسبت آزادی خود آن را لیبریا نامیدند. نظام برده‌داری که استعمارگران اروپایی با ابزار قرار دادن و سوء استفاده از سیاهان آفریقایی ایجاد کردند، دوران تاریخی را رقم زد که پدیده شوم نژادپرستی متأثر از آن دوران، همچنان در کشورهای غربی و خصوصاً در ایالات متحده آمریکا قربانی می‌گیرد. کشته شدن جورج فلوید و هزاران سیاه‌پوستی که در اروپا و آمریکا مورد اهانت و خشونت قرار می‌گیرند، ثمره تفکر نژادپرستی است که این روزها آتش خشم اعتراض ملت‌ها در سراسر جهان را شعله‌ور کرده است.

منبع: میثم میرزائی تبار، عضو هیأت علمی گروه مطالعات ژئوپلیتیک مرکز مطالعات آفریقا

کشته شدن دردناک جورج فلوید، سیاه‌پوست ۴۶ ساله آمریکایی آفریقایی‌تبار توسط افسر پلیس آمریکا در مینیاپولیس که اعتراضات سراسری به نژادپرستی و تبعیض علیه سیاه‌پوستان در ایالات متحده آمریکا و بسیاری از کشورهای اروپایی را برانگیخت، بهانه‌ای شد تا با یادآوری نظام برده‌داری حاکم در کشورهای اروپایی و ایالات متحده آمریکا و رنج سیاه‌پوستان آفریقایی که به بردگی می‌رفتند، به معرفی کوتاه کشوری پرداخته شود که فلسفه وجودی تأسیس آن، ایجاد مکانی برای سکونت برده‌های آزاد شده بود. «لیبریا»، کشوری واقع در غرب آفریقا و در حاشیه شمالی خلیج گینه در ساحل اقیانوس اطلس است. این کشور در غرب با سیرالئون، در شمال با گینه و در شرق با ساحل عاج مرز مشترک دارد. تا قبل از قرن نوزدهم، در سرزمینی که اکنون با نام کشور لیبریا شناخته می‌شود و خصوصاً در مناطق ساحلی آن، تجارت و فروش برده‌ها و انتقال آن‌ها به آمریکا و کشورهای اروپایی در جریان بود. در قرن نوزدهم، با کاهش تجارت برده در پی مخالفت‌های مردمی، جامعه استعماری آمریکا

ادوارد کالستون، بردگان آفریقایی و سرنگونی تمثال

به آب‌های بندرگاه این بود که در قرن ۲۱ مجسمه‌ای از یک تاجر برده در یکی از مکان‌های عمومی این شهر نصب بوده است. ... ادوارد کالستون، بازیگر اصلی این غائله، عضو هیات رئیسه و معاون مدیر شرکت سلطنتی آفریقایی بود. مناصبی که او را به یکی از مهره‌های اصلی در فرایند به بردگی کشیدن تقریباً ۸۴۰,۰۰۰ آفریقایی تبدیل کرد.

«دیوید اولوسوگا» در تحلیلی برای روزنامه «گاردین» سرنگونی مجسمه ادوارد کالستون، در شهر بریستول توسط مردم معترض را بررسی کرده است. بخش‌های مهم متن این تحلیل به شرح ذیل است: «برای کسانی که شناخت دقیقی از بریستول ندارند، تعجب‌آورترین جنبه خبر سرنگونی مجسمه تاجر برده قرن ۱۷ و انداختن آن

آگهی‌های فروش آن‌ها، نشریاتی که آگاهی پرداخت جایزه برای دستگیری بردگان فراری از خانه‌های اشرافی را نیز چاپ می‌کردند. در فاصله چند متری محل فعلی مجسمه کالستون پل پرو قرار دارد، پلی که نامش را از پرو جونز وام گرفته است، یکی از بردگانی که در بریستول زندگی می‌کرد و در آنجا نیز درگذشت. مردی که شاید نخستین قدم‌هایش در خاک بریتانیا را روی همان بندرگاهی برداشته بوده باشد که مجسمه کالستون از آن به آب انداخته شد. جمعیتی که مجسمه کالستون را پایین کشید از نژادهای مختلفی تشکیل شده بود، اما بعضی از آن‌ها بازماندگان بردگان بریستولی قهوه‌ای و سیاهی بودند که اجدادشان را با زنجیر به عرشه کشتی‌های کالستون بسته بودند. ... فرای صحبت‌هایی که در چند روز آینده خواهد شد، این کار حمله به تاریخ و بازنویسی آن نبود. دقیقاً خود تاریخ است. از آن لحظات تاریخی کمیابی که وقتی از راه می‌رسند تمامی پل‌های پشت سر را خراب می‌کنند و راهی برای بازگشت به گذشته باقی نمی‌گذارند.»

Source: David Olusoga, The toppling of Edward Colston's statue is not an attack on history. It is history, *The Guardian*, 8 Jun 2020. In: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jun/08/edward-colston-statue-history-slave-trader-bristol-protest> مترجم: احسان اثباتی

گمان می‌رود که ۱۹۰۰۰۰ تن از آن‌ها جان خود را داخل کشتی‌هایی که این محموله انسانی را از سواحل غربی آفریقا به کشتزارهای دنیای جدید در آن سوی اقیانوس اطلس می‌بردند از دست دادند. مردگانی که به آب انداخته می‌شدند و کوسه‌ها جسدشان را می‌دریدند، کوسه‌هایی که بعد از چند قرن تجارت برده در اقیانوس اطلس خیلی غریزی دنبال کشتی‌های حمل برده می‌گشتند و رفت و آمد در مسیرهای خونین انتقال برده عادتشان شده بود. ما با مردی سر و کار داریم که به مدت ۱۲۵ سال توسط شهر بریستول ستایش شده است. به معنای واقعی کلمه همچون بتی در قلب شهر جای گرفته است. اما، از این به بعد، ادوارد کالستون شب‌هایش را در محضر ماهی‌ها خواهد گذراند. تقارن تاریخی این لحظه بسی شاعرانه است؛ تمثال برنزی تاجر برده بدنام و پرکاری را در نظر بگیرید در خیابان‌های شهری که با پول همان تجارت ساخته شده است کشیده می‌شود و مانند قربانیان مرحله میانی تجارت برده به دریا انداخته می‌شود. کالستون در قعر همان بندرگاهی خوابیده است که زمانی کشتی‌های مثلث تجارت برده آتلانتیک در آن پهلو می‌گرفتند و محموله خود را تخلیه می‌کردند. بعضاً به ناخداهای این کشتی‌ها اجازه داده می‌شد تا یکی دو نفر از این بردگان را با خود به بریتانیا بیاورند و شخصاً برای کسب سود به فروش برسانند. این رسم به ناخداهای موفق اجازه می‌داد تا درآمد خود را افزایش دهند و آفریقایی‌هایی که به این ترتیب به بردگی گرفته می‌شدند به «سیاهان حق‌الامتیازی» معروف بودند. اغلب آن‌ها پسران جوانی بودند که سرنوشتشان ایفای نقش به عنوان پیشخدمتانی جذاب بود؛ نوعی وسیله که مد آن دوره بود. روزنامه‌های قرن نوزدهم چاپ بریستول پر است از

تحلیل علت گسترش شیوع کرونا در مصر از نگاه روزنامه ژاپنی

دادن به منظور برقرار کردن ارتباط با یکدیگر بسیار مهم است. مصر از گذشته‌های دور به عنوان پل ارتباطی میان خاورمیانه و آفریقا توسعه یافته است و به نظر می‌رسد همین امر موجب شده است که دست دادن و به آغوش گرفتن یکدیگر به عنوان یک شخصیت ملی شکل بگیرد. درک نادرست مردم از بیماری کرونا یکی از عوامل گسترش شیوع ویروس کرونا در مصر است. اواخر ماه فوریه سفر کاری به ایران داشتم و از آنجا که در آن زمان بیماری کرونا در ایران گسترش یافته بود، پس از بازگشت به مصر دو هفته خودم را قرنطینه و کار را تعطیل کردم. در آن زمان به من دستور داده شد، که برای خودم صابون، مواد ضد عفونی کننده، آب آشامیدنی و کاغذ توالیت تهیه کنم. اما یکی از کارمندان محلی به من گفت: «دلیلی وجود ندارد که ویروس کرونا در مصر شیوع پیدا کند.» او در ادامه افزود: «من نباید الان لوازم بهداشتی را بخرم، چون قیمت آنها خیلی گران شده است.» اما وقتی شمار مبتلایان در مصر افزایش یافته است، همین کارمند با اشاره به اینکه: «بیماری کرونا بسیار وحشتناک است» به شدت از گسترش شیوع ویروس کرونا ابراز نگرانی کرده است.»

منبع: روزنامه سانکی، «فرهنگ آداب و معاشرت» در مصر از عوامل رونده گسترش شیوع کرونا، «فرهنگ آداب و معاشرت» در مصر از عوامل رونده گسترش شیوع ویروس کرونا ۲۰۲۰. در: <https://www.sankei.com/world/news/200608/wor2006080001-n2.html> مترجم: کیومرث واحدی

روزنامه ژاپنی «سانکی» در گزارشی یک دلیل ادامه روند شیوع ویروس کرونا در مصر را «فرهنگ آداب و معاشرت» تحلیل کرده و نوشته است: «در مصر اواخر ماه رمضان شمار مبتلایان روزانه به بیش از هزار سیصد نفر رسیده است و در این کشور در مجموع بیش از ۹۰۰ نفر کشته شدند. وقتی با مردم حرف زدیم، دریافتیم که خلق و خوی مردم مانع مهار ویروس کرونا در این کشور شده است. روز شنبه در اواسط ماه رمضان وقتی پس از ساعت شش صبح وارد خیابان شدم با شمار زیادی خودرو که همه سرنشین‌های آن از یک خانواده بودند، روبرو شدم. با توجه به اینکه روز شنبه روز تعطیل است و معمولاً اکثر افراد تا دیر وقت می‌خوابند، این سوال در ذهنم خطور کرد که چرا خانواده‌های مصری در روز شنبه اول صبح از خانه بیرون می‌آیند؟ این پرسش را برای یک کدبانوی سی ساله که ساکن قاهره است مطرح کردم و وی در پاسخ به این پرسش گفت: «این افراد برای اینکه بتوانند قرنطینه خانگی دور بزنند، شب را در خانه بستگان و دوستان سپری می‌کنند و هنگام صبح به خانه بر می‌گردند.» دولت مصر در طول ماه رمضان از ۹ شب تا ۶ صبح بیرون رفتن از خانه ممنوع اعلام کرده است. در قاهره بیشتر افراد ماسک می‌زنند، ولی وقتی با آشنایان برخورد می‌کنند، ماسک را بر می‌دارند و گونه‌ها را به هم نزدیک و با یکدیگر احوالپرسی می‌کنند. همچنین برخی از این افراد هم بدون داشتن دستکش به یکدیگر دست می‌دهند. چرا مردم مصر در ابتدای برخورد ماسک را بر می‌دارند و به یکدیگر دست می‌دهند؟ در مصر دست

«توطئه آمریکایی صهیونیستی در ورای بحران سد نهضت»

بر توازن ها بین المللی گذاشت. عامل دیگر عادی سازی روابط رسمی کشورهای اسلامی و عربی با دولت صهیونیستی و صهیونیستی شدن اغلب سیاست های عربی از جمله سیاست های مصر و عربستان و محافل کشورهای خلیج فارس و اسلامی است. بحران سد نهضت سیاست های عربی و مصری را عریان کرد و عقب نشینی آن را در آفریقا نشان داد، در زمانی که این قاره سیاه دوباره عرصه رقابت قدرت های بزرگی شده که نسبت به ثروت های آن طمع ورزی دارند و در صدد انهدام عرب ها و فرسایش آنها و منزوی کردن مصر هستند و این مسئله تنها از طریق قطع ارتباط با جنبش صهیونیستی و تجدید نظر در روابط با آمریکا و برقراری رابطه با این کشور براساس اصل برابری جبران خواهد شد. نبود هر گونه فشار از سوی آمریکا بر اتیوپی تردید ها نسبت به بی طرفی میانجی آمریکایی و وجود همدستی میان واشنگتن و تل اوویو برای تکمیل این سد را برای مصری ها به اثبات رسانده است.»

المصدر: محمد عبدالحکم دیاب، وراء أزمة سد النهضة تواطؤ أمريكي صهيوني،! القدس العربي، ۵ يونيو ۲۰۲۰. فی: <https://b2n.ir/606763> مترجم: مهري بهرامی

«محمد عبدالحکم دیاب» در تحلیلی برای روزنامه «القدس العربي» با اشاره به تحولات و نزاعها میان مصر، سودان و اتیوپی بر سر احداث سد نهضت توسط قاهره نوشته است: «سد نهضت که نگرانیها و ترس هایی را به راه انداخته است، تنها یکی از ابعاد اختلال در روابط کشورهای عربی-آفریقایی و بویژه روابط مصر با آفریقا است. در گذشته اهتمام و توجه ویژه ای به سرنوشت مشترک، منافع و حسن همجواری بر ذهنیت محافل رسمی عربی درباره این روابط حاکم بود؛ اما سپس بی توجهی عمدی و غرور بدون توجه بر ذهنیت این محافل حکمفرما شد. باید متوجه باشیم که سد نهضت حلقه ای در زنجیره طرح های همه جانبه ای است که در ورای آن واشنگتن و تل اوویو به منظور تسویه حساب های قدیمی خود با جهان عرب ایستاده اند، در مقدمه این کشورهای عربی مصر قرار دارد که باید برای نقشی که در زمان استقلال و آزادسازی ملی ایفا کرد، مجازات شود. بحران امروز نتیجه سیاست های انزوا گرایانه ادامه دار حاکمان مصری از زمان پیش از سفر سادات به قدس اشغالی به بعد و قطع ارتباط مصر با جهان عرب، قاره آفریقا و جهان سوم و مجموعه عدم تعهد است. این مسئله تاثیر منفی

آیا آمریکا برای تضعیف نفوذ ترکیه و روسیه در لیبی اقدام خواهد کرد؟

سران سیاسی آمریکا توصیه کردند هرچه زودتر رهبری تلاش ها برای آرام کردن نبردها در لیبی یا پایان دادن به آن را بر عهده بگیرد و نفوذ ترکیه و روسیه را در این کشور نفت خیز حاشیه مدیترانه، تضعیف کند. نگرانی محافل سیاسی و نظامی آمریکا از آنچه هم اکنون در لیبی و به طور کلی شرق مدیترانه می گذرد، ناشی از فقدان خط مشی راهبردی در آمریکا برای تعامل با بحران لیبی

«طارق الشامی» در روزنامه «ایندپندنت عربی» با تحلیل اوضاع لیبی آورده است: «آمریکا دورادور مداخله اخیر ترکیه در لیبی را زیر نظر دارد که جنگی نیابتی را در این کشور مدیریت می کند و به دنبال رقابت منطقه ای بر سر منابع انرژی است که منافع حیاتی آمریکا را تهدید می کند. با تشدید نبرد در خاک لیبی در روزهای اخیر، محققان و کارشناسان مسائل راهبردی در واشنگتن به

و منطقه از زمان پایان جنگ سرد است، در حالی که فعالیت های ژئوپلیتیک دیگر طرف های بین المللی در لیبی، مستلزم توجه مجدد آمریکا به این منطقه است. حضور دائمی روسیه در سوریه و افزایش نفوذ این کشور در لیبی که بعد از استقرار هواپیماهای نظامی پیشرفته در لیبی تقویت شد، موجب بازگشت رقابت ژئوپلیتیک پرخطر در منطقه شده است. تحول عمیق در موضع راهبردی ترکیه در دوره ریاست جمهوری اردوغان عامل تنش زای دیگری برای آمریکا است. آنکارا که قبلا متحد نزدیک آمریکا بود از دیپلماسی اعزام ناوها استفاده و از اخوان المسلمین حمایت کرد و روابط خود را با سوریه گسترش داد و به همین علت با شرکای سنتی مثل آمریکا و اروپا و مصر و اسرائیل، زاویه پیدا کرد. در گزارش منابع امنیتی آمریکایی درباره پیامدهای مداخله ترکیه در لیبی هشدار داده شده و آمده است که ورود مستشاران نظامی ترکیه به لیبی و انتقال جنگجویان اسلام گرا و سلاح های

پیشرفته به این کشور، موجب تشدید درگیری در لیبی شد و دولت وفاق لیبی را تشویق کرد از مذاکرات صلح خارج شود. برخلاف اروپا و سازمان ملل، آمریکا هیچ طرحی برای توقف خشونت در لیبی -جز دعوت به آتش بس با اهداف انسان دوستانه- ارائه نکرد و مداخله نکردن آمریکا، ترکیه را برای مداخله تشویق کرد که بی ثباتی در لیبی و تشدید درگیری را به همراه داشت. اکنون زمان آن است که آمریکا رهبری تلاش ها برای پایان دادن به درگیری ها را بر عهده بگیرد؛ پیش از آن که لیبی بیش از این در هرج و مرج فرو رود و بسیاری از منافع آمریکا در شرق مدیترانه را با خود به قعر ببرد.»

المصدر: طارق الشامي، هل تتحرك الولايات المتحدة لإضعاف النفوذ التركي والروسي في ليبيا؟، صحيفة الإندبندنت عربية، ٩ يونيو ٢٠٢٠. في: <https://b2n.ir/237771> مترجم: اکبر زارع زاده